

OBSAH

RANÉ PLAVBY

Tragédie z doby kamenné - Obchodníci jako průkopníci zeměpisu - Lastury proti jantaru - Solní milionáři - Mlčenliví Féniciáné - Zlaté tajemství dcery faraónovy - Suezský průplav před 3200 lety - Orákulum a Nechovo obeplutí Afriky - Gibraltar a strategie Kartagiňanů - Admirál Himilko, kartaginský baron Prášil - Hannův „Vůz bohů“ - Hérodot, první globetrotter - Pytheas objevuje „Němce“ - Alexandrovy omyly a objevy - Ptolemaios, první teoretický učenec - Centurio hledá prameny Nilu

9

NOVÁ ZEMĚ NA VÝCHODĚ I NA ZÁPADĚ

Žde se Vikingové mylili - Útěk poustevníků na Island - Výrok thingu v Thornes a objevení Grónska - Proti vůli přes Atlantik - Navigace zaměřovaná přes palec - Leif Erikson, první Bostoňan - Kde leží Vinland? - Tajemný kámen s runami - Poslední grónský Norman - Vatikán hledá spojence - Nicolo a Matteo proti Mohamedovi - Kupec benátský jako guvernér v Manzi - První pohled za tibetskou bariéru - Zajatce píše své paměti - Arabský věk a zeměpis - Svoboda myšlení v Palermu - Rogerova a Edrisiho stříbrná mapa světa

48

K NOVÝM BŘEHŮM

Rýže a citróny, ale žádné koření pro Evropu - Jindřich Mořeplavec - Legenda kolem mysu Bojador - Důtka Gilu Eannesovi - Vede Senegal k Nilu? - Mnoho práce, málo chleba - Byl Cortereal v Americe? - Kupec učí vyšší matematice - Zemské jablko Martina Behaima - Konečně na Jižním mysu - Na „Pobřeží slz“ - Papež rozděluje zeměkouli - Lodě bez přístavu - Da Gama, správná cesta do správné Indie - V „Modré kotvě“ paloské - Vzpouza na lodi „Santa Maria“ - Žde se zase mylil Kolumbus - „Don Quijote oceánu“ - Proč Amerika? - Bohové, modly, conquistadoři - Kamenné sekery proti tarasnicím - Deset tisíc lebek na jednu pyramidu - „Noche triste“, a přesto Cortez vítězí - Zmizelý poklad Montezumův - Kolem zeměkoule - Lodní deník Antonia Pigafetty - Nekonečné „Mar pacifico“ - Masakr v Žubu - Tam, kde se daří pepři - Země se stala větší

90

PÁTRÁNÍ PO JIŽNÍ ZEMI

Žávěř praotce Adama - Korzáři a šibustýři - Žisk pro „žoky pepře“ - Žde se mylil Abel Tasman - Příkaz Cookovi: Je třeba pátrat po Jižní zemi - Vitamíny proti kurdějím - Poprvé za polárním kruhem - Den co den kyselé zeli - Tři hřebíky za jednu lidskou hlavu - Existuje za ledovci země? - Pitvné sochy na Velikonočním ostrově - Odkud přišli bílí bozi? - Thor Heyerdahl po

stopách Kon-Tikiho - Zmizelí sochaři model z Rapa-Nui - Záliv San Sebastiano není k nalezení - Mapy místo zlata - Zásilka lidí pro pátý kontinent - Leichhardt: „Živ se počtivě, ano, zůstaň doma, ne!“ - Tam, kde mizí jezera a řeky - Tréninkový pochod přes 5200 kilometrů - Hadi, ještěrky a kořínky, australské pochoutky - Výpad do neznáma - Ztracení v buši - Australský Robinson

157

TAJEMNÁ AFRIKA

Po stopách dvou globetrotterů - V třídě Pod lipami anno 1849 - Odkud znal Homér pidimužičky? - Tajemství Okapi - Teče Niger obráceně? - Knězem nebo badatelem v Africe? - Tisícero nebezpečí pro Evropany - Caillié jako posedlý se dere do Timbaktu - „Královna Sahary“, ubohoučké hnízdo - Heinrich Barth: „Bádání je důležitější než obchod“ - Římské ruiny v poušti - Černý obchod s černými otroky - Mluvíci skály tel-issarghenské - Úrodný svět se utopil v písku - Osudný výlet k „strašidelnému zámku“ - Nepravý Mesiáš - Ibn Battutta věděl o Africe víc - Pikle kolem Abd el Kerima - S harmoniemi přes poušť - Kandidát smrti objevitelem - Schweinfurth našel dvorní trpaslíky faraónů - Hádanky kolem nilských pramenů - Reportážní prácička pro Mr. Stanleje: „Najděte mi Livingstona!“ - Devatenáct tisíc otroků ročně přes Njassu - Motse oa Carimo, „Boží hole Viktoriiných vodopádů“ - Obchod s Afrikou důležitější než bádání o ní

198

NA KONEC SVĚTA

„Fram“, „Santa Maria“ moderní doby - Jak se dostala „Jeanette“ do Grónska? - Nebezpečně nejistí spojenci pro krkolomně odvážný plán - Svět vyvrácený ze závěsů - Robinson byl na tom lépe - Plav nebo zemři, Nansene! - Z análů Arktidy - Hlavní útok na Sibiř - Tragédie Sira Franklina - Cesta Severním mořem je volná! - Konečně na vrcholku země - Rudé hvězdy nad severním pólem - Cesta na ledové kře - Let Moskva-pól-USA bez mezipřistání - Poslední trofej zeměpisu - K jižnímu pólu - Běh o závod - Triumf a tragédie na konci světa - Byrd: „Věda se musí stát obchodnictvím“ - Poklady pod věčným ledem - Operace „High Jump“ - Naše planeta v křížovém výslechu mezinárodní vědy - Po dobytí země její rozumná přeměna

250